

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Clypevs Theologiæ Thomisticæ

Continens Tractatus de attributis, de visione Beatifica, de scientia Dei, ac
de ejus voluntate, & Providentia

Gonet, Jean-Baptiste

Parisiis, 1669

Art. I. Demonstratur in Deo esse perfectissimam libertatem,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77232](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77232)

potest. Nihil enim in fide & naturali ratione apertius, & manifestius, quam Deum habere libertatem; nihil in Theologia intricatius & occultius, quam modum, & naturam libertatis ejus exponere. Utrumque tamen breviter in hac disputatione præstandum est, & existentia, ac quidditas divinæ libertatis, quâ brevitate & perspicuitate poterimus, explicandæ sunt.

ARTICVLVS PRIMVS.

Demonstratur in Deo esse perfectissimam libertatem.

1. Aristoteles & quidam alij antiqui Philosophi, quorum meminit D. Thomas infra quæst. 25. art. 5. libertatem Dei cum ejus immutabilitate conciliare non valentes, eam negarunt, ac dixerunt Deum agere ex necessitate naturæ; ex quo Aristoteles intulit mundum esse ab æterno. Veram etiam in Deo libertatem negasse videntur Wiclef, Abailardus, Buceus, & Calvinus, teste Bellarmino libro 3. de gratia & libero arbitrio, cap. 15. & 16. à quorum sententia, vel potius errore, non multum videtur recedere Aureolus in 1. dist. 40. art. 1. ubi docet libertatem esse tantum in Deo metaphoricè. Contra quem errorem militat in primis Scriptura pluribus in locis, in quibus libertas Deo attribuitur: dicitur enim Psalm. 134. *Omnia quæcumque voluit Dominus fecit*: Psalm. 93. *Deus ultionum liberè egit*. Matth. 23. *An non licet mihi quod volo facere?* & 1. ad Corinth. 12. dicitur de Spiritu Sancto, *Hæc omnia operatur unus atque idem Spiritus, dividens singulis prout vult*. Quæ verba exponens D. Ambrosius libro 2. de fide cap. 3. dicit, *Spiritus Sanctus dividit singulis prout vult: id est libero voluntatis arbitrio, non necessitatis obsequio*. Denique hanc veritatem confirmant omnia Scriptura loca, in quibus Deus dicitur præstare misericordiam, preces nostras exaudire, mutare sententiam &c. Si enim ageret ex necessitate naturæ, neque misereri posset, neque precibus moveri, quia ageret ut determinatus ad vnum.
2. Naturalis etiam ratio sufficientia præbet principia ad libertatem Dei demonstrandam. Primò quia libertas est maxima perfectio, nullum includens defectum, & de numero earum quæ simpliciter simplices, à Theologis nuncupantur. Ut enim dicit D. Bernardus in Cantica: *Arbitry libertas est plane quid divinum, præfulgens in anima, tanquam gemma in auro*: Cum ergo Deus sit infinite perfectus, omnesque perfectiones simpliciter simplices, formaliter in se contineat, est etiam perfectè liber.
3. Secundò, Libertas est quoddam dominium vel in actus, vel in objecta: Sed Deo perfectum competit dominium, saltem in objecta volita; est enim omnino independens à creaturis: Ergo & perfectè libertas.
4. Tertio, ut discurret Angelicus Doctor 1. contra Gent. cap. 81. Voluntas non fertur necessario ad ea quæ sunt ad finem, si finis sine illis haberi possit; Medicus enim v. g. non necessitatur ea medicamenta adhibere, sine quibus æger sanari potest: Cum igitur divina bonitas, quæ sola est finis voluntatis divinæ, sine creaturis subsistat, & sit ab illis omnino independens, Deus est liberrimus circa creaturas.
5. Quarto, Res procedunt à Deo sicut artificia

Tom. I.

lia ab artifice: Sed artifex quamvis velit in se habere artem, non tamen ex necessitate vult artificiatam producere: Ergo Deus similiter non vult creaturas ex necessitate, sed ex perfectè libertate creare.

Quintò, Omnis natura intellectualis habet non solum voluntatem, sed etiam liberum arbitrium: Atqui Deus est naturæ intellectualis: Ergo in eo non solum est voluntas, sed etiam liberum arbitrium. Major hoc discursu suadetur. Natura intellectualis triplici gaudet universalitate & amplitudine, quæ caret aliâ naturæ rationis expertes. Prima est universalitas in essendo, quatenus per formas apprehensas, & per species intelligibiles, potest fieri omnia, & recipere naturas, & quidditates omnium rerum; non quidem in esse naturali & entitativo, sed intelligibili & representativo, ut in Tractatu de visione beata fusè declaravimus. Ex hac universalitate oritur altera, nempe in judicando, quatenus potest in omnem faciem vertere objecta, & considerare illa, ut sunt digna amore vel odio, & ut sibi necessaria, aut utilia, vel convenientia; ex qua nascitur tertia, quæ est in appetendo, ratione cujus potest velle vel nolle, eligere vel non eligere quæcumque bona particularia, quæ non habent cum summo & primario bono necessariam connexionem, & in hac tertia universalitate consistit formaliter ipsa libertas: Ergo omnis natura intellectualis habet non solum voluntatem, sed etiam liberum arbitrium. Ita discurret S. Doctor quæst. 23. de veritate art. 1. ubi probat Deum esse summè liberum, quia est in supremo gradu immaterialitatis, & colligit libertatem & indifferentiam in agendo, ex universalitate in essendo, & judicando.

Denique, Perfecta Dei libertas in operando demonstrari potest aliâ ratione quâ utitur idem S. Doctor 1. parte quæst. 42. art. 2. ubi ait: quòd dupliciter tantum contingere potest quòd aliquis effectus non sit coævus suo agenti, sed sit tempore posterior. Primò, si sit agens voluntarium, seu liberum, potest habere effectus posterius tempore; quia sicut potest eligere agere vel non agere, ita & hoc vel illo tempore agere. Secundò, si sit agens naturale, contingere ei tantum potest, quòd non habeat effectum sibi coævum, seu statim ex quo est, quia non habet virtutem completam ad agendum: Sed mundus non est coævus Deo ex hac posteriori ratione, ut constat: Ergo ex priori.

Neque obest divinæ libertati impotentia ad peccandum, ut enim docet D. Thomas infra quæst. 62. art. 8. ad 3. posse peccare non pertinet ad essentiam, sed ad defectum libertatis. Unde Augustinus libro 22. de civit. cap. 3. *Certè Deus ipse, nunquid quia peccare non potest, idè liberum arbitrium habere negandus est?* Non requiritur etiam ad perfectam libertatem indifferentia ad diversos actus (hæc enim dicit potentialitatem, nec stare potest cum divinæ voluntatis immutabilitate) sed sufficit indifferentia ad diversa objecta, quæ non habent necessariam connexionem cum primario objecto divinæ voluntatis, ut constabit ex dicendis articulo sequenti.

DDd

64

Disp. 2.
art. 11

71

81